

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Τίτλος: « Δύο Αθηναίοι... Αριστόβουλος & Φιλόδημος σε δράση»

Προτεινόμενες τάξεις: Γ', Δ' και Ε' Δημοτικού

Χώροι διεξαγωγής: Στο σχολείο: εισαγωγή στο θέμα και

Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: έρευνα

Προτεινόμενος αριθμός παιδιών ανά δράση: ένα τμήμα μιας τάξης

Απαραίτητα για την επίσκεψη στο Μουσείο: εκπαιδευτικά φυλλάδια και μολύβια.

Ενημέρωση: προτιμώμενη ημερομηνία και ώρα επίσκεψης στο Μουσείο και

Πληροφόρηση: για τη διαθεσιμότητα της αίθουσας 55 στις Πληροφορίες του Μουσείου.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΣΤΟΧΟΙ

- Να συνειδητοποιήσουν τα παιδιά τη συμβολή της αρχαιολογίας στην ιστορία και το πώς αυτή βοηθά στη κατανόηση των αρχαίων κοινωνιών, με αφορμή τις δύο αναπαραστάσεις κλασικών τάφων που εκτίθενται στη Συλλογή Αγγείων του Μουσείου.
- Να μάθουν την ιστορία της ανακάλυψης των δύο κλασικών τάφων του Μουσείου και να κατανοήσουν πώς δουλεύει ένας αρχαιολόγος και συνεργάζεται με άλλες ειδικότητες για τη σύνθεση του παρελθόντος.
- Να πραγματοποιήσουν έρευνα στον εκθεσιακό χώρο, να μελετήσουν τους δύο κλασικούς τάφους ως μικροί αρχαιολόγοι με τη βοήθεια εκπαιδευτικών φυλλαδίων και να αντλήσουν πληροφορίες για τα ταφικά έθιμα και για τη ζωή των ανθρώπων στην κλασική εποχή γενικότερα.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

A. Στην τάξη: προετοιμασία πριν από την επίσκεψη στο Μουσείο.

- Εισαγωγή στο θέμα της εκπαιδευτικής δράσης με προβολή Power Point (διατίθεται επάνω από το Εκπαιδευτικό Υλικό στην αριστερή πλευρά).
- Την προβολή Power Point συνοδεύει πληροφοριακό κείμενο (βλ. παρακάτω) που διαβάζει ο εκπαιδευτικός.

B. Στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο: έρευνα

- Χώρος διεξαγωγής: 1^{ος} όροφος, αίθουσα 55 Συλλογής Αγγείων.
- Διεξαγωγή έρευνας στον εκθεσιακό χώρο με τη βοήθεια των εκπαιδευτικών φυλλαδίων (βλ. παρακάτω).
- Χωρίζουμε τα παιδιά σε 3 ομάδες. Αριθμός παιδιών κάθε ομάδας έως 10. Μοιράζουμε τα εκπαιδευτικά φυλλάδια και τα μολύβια.
- Υπενθυμίζουμε:
Ομάδα 1: οι αρχαιολόγοι που ανακαλύπτουν τον τάφο T37 (με τον Φιλόδημο),

Ομάδα 2: οι αρχαιολόγοι – μουσειολόγοι που θέλουν να βελτιώσουν την έκθεση και να τοποθετήσουν τους δύο τάφους στο Μουσείο και

Ομάδα 3: οι αρχαιολόγοι που ανακαλύπτουν τον τάφο T35 (με τον Αριστόβουλο).

- Η παρουσίαση των αποτελεσμάτων της έρευνας προτείνεται να γίνει στο σχολείο ή εναλλακτικά στο αίθριο του Μουσείου. Ο εκπαιδευτικός συμβουλευέται τις απαντήσεις (βλ. παρακάτω).

ΧΡΗΣΙΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

- ✓ **Πριν την επίσκεψη στο Μουσείο και την εισαγωγή στο θέμα**
 - Εάν τα παιδιά δεν έχουν επισκεφθεί ποτέ ξανά ένα Μουσείο, καλό θα ήταν να γίνει μία προετοιμασία στην τάξη.
 - Προτείνουμε συζήτηση με τα παιδιά για την έννοια του Μουσείου (π.χ. *Τι νομίζετε ότι είναι ένα Μουσείο; Για ποιο λόγο υπάρχει;*), αλλά και για το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο (π.χ. *Τι φαντάζεστε ότι περιέχει το Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο; Πώς βρέθηκαν τα αντικείμενα αυτά στο Μουσείο; Ποιος μπορεί να τα βρήκε;*)
 - Χρήσιμες πληροφορίες με εικόνες και τον χάρτη του Μουσείου θα δείτε στην ιστοσελίδα του www.namuseum.gr.
 - Συζητήστε για το τι μπορείτε και τι δεν μπορείτε να κάνετε στο Μουσείο κατά τη διάρκεια της επίσκεψής σας και πώς μπορείτε να κινηθείτε με ασφάλεια σε αυτό.
- ✓ **Μετά την επίσκεψη στο Μουσείο: προτεινόμενες δραστηριότητες**
 - Δημιουργήστε ένα θεατρικό με πρωταγωνιστές τους Αριστόβουλο και Φιλόδημο με βάση την έρευνα των παιδιών στο Μουσείο: «*Μια μέρα από τη ζωή των δύο Αθηναίων πολιτών, του Αριστόβουλου και Φιλόδημου*»
 - Πληροφορηθείτε για τις ανασκαφές που γίνονται στην πόλη σας ή κοντά στην περιοχή του σχολείου σας.
 - Αναζητήστε στο διαδίκτυο ή στις εφημερίδες μια πρόσφατη αρχαιολογική ανακάλυψη και αναφερθείτε στο τι ήρθε στο φως; (οικισμός, σπίτια, τάφοι...).
 - Μιλήστε για τα αρχαία νεκροταφεία και συγκρίνετε αρχαία και σημερινά ταφικά έθιμα (όπως, προσφορές-δώρα, κ.ά.).
 - Συζητήστε για το τι κάνει ένας αρχαιολόγος και τη σπουδαιότητα του έργου του.
 - Ζωγραφίστε μια παράσταση ενός αγγείου που θα συνόδευε έναν νεκρό πολεμιστή στα αρχαία χρόνια και συζητήστε την επιλογή του θέματος.

Ενδεικτική βιβλιογραφία

- Γιώργος Καββαδίας – Άννα Λάγια, «Νέο φως σε παλαιά ευρήματα. Δύο κλασικοί τάφοι από το οικόπεδο Σαπουντζάκη στην οδό Πειραιώς», στο *Athenian Potters and Painters Volume II* (επιμ. J.Oakley, O.Palagia), Οξφόρδη 2009, 73-89.
- Ειρήνη Νάκου, *Ταξίδι στα αρχαία χρόνια*, Αθήνα 2011

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

για το Power Point

Διαφάνεια 1:

Σήμερα θα μιλήσουμε για δύο Αθηναίους πολίτες που ζουν στην πόλη της Αθήνας την κλασική εποχή.

Διαφάνεια 2:

Οι αρχαιολόγοι μάς έχουν δώσει πολλές πληροφορίες για αυτούς τους δύο Αθηναίους πολίτες.

Αλήθεια, τι κάνει ο αρχαιολόγος;

Απάντηση:

Ο αρχαιολόγος προσπαθεί να ανακαλύψει τα ίχνη του παρελθόντος και να συνθέσει την ιστορία.

Η αρχαιολογία είναι η επιστήμη που μελετά το ίδιο αντικείμενο.

Διαφάνεια 3:

Τι είναι η ανασκαφή;

Απάντηση:

Ο τρόπος με τον οποίο ο αρχαιολόγος με την ομάδα του προσπαθεί να φέρει στο φως τα αρχαία κατάλοιπα, σκάβοντας κάτω από τη γη (*χερσαία αρχαιολογία*), αλλά και

Διαφάνεια 4:

...ανακαλύπτοντας στο βυθό της θάλασσας (*ενάλια αρχαιολογία*) ή και της λίμνης ή της κοίτης του ποταμού.

Διαφάνεια 5:

Τι μας δείχνει η εικόνα; Τι βρίσκουν οι αρχαιολόγοι κάτω από το χώμα;

Απάντηση:

Βλέπουμε τετράγωνες σχεδόν πέτρες, μικρές και μεγάλες, τοποθετημένες στη σειρά με τάξη που σχηματίζουν τετράγωνους ή και ορθογώνιους χώρους. Αυτές αποτελούν τα θεμέλια αρχαίων σπιτιών.

Διαφάνεια 6:

Εκτός από απομεινάρια σπιτιών, οι αρχαιολόγοι μπορούν να ανακαλύψουν κι άλλα πράγματα κάτω από το χώμα. Τι μας δείχνει η εικόνα;

Απάντηση:

Βλέπουμε πολλά ορθογώνια κουτάκια και ορισμένα μεγάλα πήλινα αγγεία τοποθετημένα το ένα δίπλα στο άλλο. Είναι τάφοι της αρχαίας εποχής.

Οι αρχαιολόγοι μας λένε ότι υπάρχουν πολλά είδη αρχαίων τάφων ανάλογα με την εποχή, στην οποία ανήκουν.

Διαφάνεια 7:

Αυτό είναι το σημαντικότερο αρχαίο νεκροταφείο της Αθήνας, ο λεγόμενος *Κεραμεικός*. Αυτή είναι η εικόνα που βλέπουμε στις μέρες μας.

Διαφάνεια 8:

Πολύ κοντά στον Κεραμεικό και συγκεκριμένα στο οικόπεδο Σαπουντζάκη, βρέθηκαν οι τάφοι των δύο Αθηναίων ανδρών για τους οποίους θα μιλήσουμε σήμερα και οι οποίοι έζησαν στην κλασική εποχή.

Η ιστορία της ανακάλυψής τους:

Το 1891 ο ταγματάρχης Κωνσταντίνος Σαπουντζάκης αποφάσισε να χτίσει το σπίτι του στο οικόπεδό του, στον οδό Πειραιώς 59, στο κέντρο της Αθήνας. Τότε σκάβοντας για τα θεμέλια του σπιτιού του αποκαλύφθηκαν αρχαίοι τάφοι. Οι αρχαιολόγοι με εντολή της τότε Γενικής Εφορείας Αρχαιοτήτων ανέλαβαν να τους αποκαλύψουν και έτσι έφεραν στο φως ένα τμήμα ενός μεγάλου αρχαίου νεκροταφείου (του λεγόμενου νεκροταφείου των *Ηρίων Πυλών*) με πάνω από 230 τάφους που χρονολογούνται από τον 8^ο έως τον 4^ο αι. π.Χ.

Διαφάνεια 9:

Ανάμεσα στους αρχαίους αυτούς τάφους ξεχώρισαν για τα σπουδαία τους ευρήματα οι δύο τάφοι της κλασικής εποχής, ο τάφος αριθμός 35 και ο τάφος αριθμός 37 (όπως βλέπουμε στο σχέδιο).

Εμείς σήμερα θα δώσουμε στους δύο Αθηναίους πολίτες που βρέθηκαν μέσα στους τάφους τα αρχαία ονόματα: *Αριστόβουλος* και *Φιλόδημος* αντίστοιχα.

Διαφάνεια 10:

Βέβαια, οι αρχαιολόγοι γνώριζαν ότι η περιοχή αυτή (κοντά στο οικόπεδο Σαπουντζάκη) έκρυβε κάτω από το χώμα σπουδαία αρχαιολογικά ευρήματα. Είχαν ήδη έρθει στο φως και άλλα αρχαία αντικείμενα που πολλά από αυτά βρίσκονται σήμερα στο Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο. Για παράδειγμα είχαν αποκαλυφθεί η οινοχόη του Διύλου με την αρχαιότερη σωζόμενη ελληνική επιγραφή, ο αμφορέας με τον Κένταυρο Νέσσο και τον Ηρακλή, οι μεγάλοι γεωμετρικοί αμφορείς, κ.ά.

Διαφάνεια 11:

Στην εικόνα αυτή ο στρατηγός Σαπουντζάκης στέκεται μαζί με τον αρχαιολόγο μπροστά από τον ένα αρχαίο τάφο που βρέθηκε στο οικόπεδό του το 1891-1892.

Διαφάνεια 12:

Τώρα ο αρχαιολόγος έχει αποκαλύψει τον αρχαίο τάφο.
Αλήθεια, τι σχήμα έχει;

Απάντηση:

Το σχήμα του είναι ορθογώνιο.

Οι αρχαιολόγοι λένε ότι είναι μία ταφή μέσα σε μια μαρμάρινη σαρκοφάγο. Επίσης, από το αρχαιολογικό ημερολόγιο που κρατούσαν τότε μαθαίνουμε ότι οι δύο Αθηναίοι είχαν ταφεί σε μαρμάρινες σαρκοφάγους πολύ καλά κλεισμένες από πάνω και σφραγισμένες με επίπεδες πλάκες.

Διαφάνεια 13:

Τι περιμένουμε να δούμε μέσα;

Απάντηση:

Τον σκελετό και ορισμένα αγαπημένα αντικείμενα του νεκρού.
Βέβαια, οι αρχαιολόγοι λένε ότι αυτό δεν συμβαίνει πάντα...

Τα αρχαία αντικείμενα που συνοδεύουν τους νεκρούς τα ονομάζουμε με μία λέξη *κτηρίσματα*. Είναι δηλαδή τα δώρα που τους προσφέρουν οι αγαπημένοι τους συγγενείς.

Τι είδους κτηρίσματα αναγνωρίζουμε;

Απάντηση:

Στον τάφο αρ.35 που βρέθηκε ο Αθηναίος πολίτης που ονομάσαμε Αριστόβουλο, βλέπουμε πολλά αγγεία. (Το σχήμα αυτό του αγγείου ονομάζεται *λήκυθος*).

Διαφάνεια 14:

Αυτό είναι ένα από τα αγγεία που περιείχε ο τάφος αρ. 37, στον οποίο βρέθηκε ο Αθηναίος πολίτης που ονομάσαμε Φιλόδημο.

Στην παράσταση (εικόνα) του αγγείου (που όπως είπαμε ονομάζεται *λήκυθος*) απεικονίζεται ένας πολεμιστής που αναχωρεί για τον πόλεμο.

Ποια όπλα φαντάζεστε να κρατά;

Απάντηση:

Οι αρχαιολόγοι μας πληροφορούν ότι ο νεαρός Αθηναίος άνδρας που απεικονίζεται είναι ένας πολεμιστής (οπλίτης) που είναι έτοιμος να φύγει για τον πόλεμο και αποχαιρετά την οικογένειά του.

Με το αριστερό λυγισμένο του χέρι κρατά το δόρυ, το οποίο δεν έχει διατηρηθεί καλά και βλέπουμε μόνο τα ίχνη του κοντά στην κνήμη του.

Το δεξί του χέρι ο πολεμιστής το τεντώνει για να πάρει από μία γυναίκα δίπλα του (τη μητέρα ή τη σύζυγό του) μάλλον το κράνος του που και αυτό δεν φαίνεται καλά, γιατί έχει καταστραφεί το χρώμα του.

Διαφάνεια 15:

Ποιος άλλες ειδικότητες επιστημόνων πιστεύετε ότι μπορούν να βοηθήσουν τον αρχαιολόγο για να συνθέσει την ιστορία του παρελθόντος;

Απάντηση:

Ο συντηρητής (στις εικόνες επάνω) που συντηρεί τα αρχαία αντικείμενα, δηλαδή τα καθαρίζει και κολλά τα σπασμένα κομμάτια τους,

Ο οστεοανθρωπολόγος (στις εικόνες κάτω) που μελετά τα οστά και μας δίνει χρήσιμες πληροφορίες, όπως για την ηλικία, το φύλο, τις ασθένειες από τις οποίες μπορεί να έπασχε ο νεκρός, ακόμα και για τη διατροφή του,

ο σχεδιαστής, ο φωτογράφος, ο αρχιτέκτονας και άλλοι επιστήμονες ανάλογα με το αντικείμενο της έρευνας.

Διαφάνεια 16:

Ο οστεοανθρωπολόγος, αφού μελέτησε τα οστά του άνδρα στο εσωτερικό του τάφου αρ.35 (δηλ. του Αριστόβουλου), μας έδωσε πληροφορίες για την ηλικία του, ότι ήταν μεταξύ 25 και 34 ετών και επίσης βρήκε ότι ο άνδρας έπασχε από αρθρίτιδα, μία ασθένεια των οστών.

Διαφάνεια 17:

Τους δύο αυτούς αρχαίους τάφους θα τους δούμε να εκτίθενται στη Συλλογή των Αγγείων του Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου, στην Αθήνα, όπου και θα κάνουμε την έρευνά μας ως μικροί αρχαιολόγοι.

Πηγή φωτογραφιών:

Φωτογραφικό Αρχείο Εθνικού Αρχαιολογικού Μουσείου: αγγεία διαφανειών 10, 13,14 και 17

Γερμανικό Αρχαιολογικό Ινστιτούτο Αθηνών: φωτογραφίες διαφανειών 11 και 12

Άννα Λάγια: φωτογραφίες διαφάνειας 16

Σχέδια σκελετών: A.Brucher – E.Pernice

Ο Αθηναίος πολίτης που ονομάσαμε **Φλόδημο** και βρέθηκε στον Τάφο 37, είναι ψηλός γύρω στα 1,72μ. και πεθαίνει σε νεαρή ηλικία περίπου 25 με 34 ετών, το 440- 430 π.Χ.

Η αποστολή της ομάδας σου είναι:

είσαι ο αρχαιολόγος που ανακαλύπτει τον Τάφο 37 (με τον **Φλόδημο**) και προσπαθείς να συγκεντρώσεις τις απαραίτητες πληροφορίες.

Στην αίθουσα 55, προθήκη (βιτρίνα) 112 σε βοηθούν η πινακίδα και η αναπαράσταση του τάφου.

Πόσα συνολικά κτερίσματα (δώρα) έχει μαζί του;

Από τι υλικό είναι φτιαγμένα; Κύκλωσε το σωστό:

γυαλί πηλός χαλκός λίθος

Ποια είδη αναγνωρίζεις; Υπογράμμισε τα κατάλληλα:

ειδώλια αγάλματα κοσμήματα αγγεία

Ποια χρώματα χρησιμοποιεί ο αρχαίος Ζωγράφος στις λευκές ληκύθους (τα ψιλόλιγνα αγγεία με το λευκό χρώμα στο σώμα) της προθήκης 120;

Βάλε ✓ στις επιλογές σου:

Κόκκινο **Πράσινο** **Μπλε** **Μαύρο** **Άσπρο**
Κίτρινο **Κεραμιδί** **Φούξια** **Ρόζ** **Γαλάζιο**

Παρατήρησε τα αγγεία με παράσταση (ζωγραφιά) «επίσκεψη σε τάφο» στην προθήκη 101. Οι γυναίκες κρατούν στα χέρια τους δώρα - προσφορές για να τιμήσουν τον νεκρό τους στον τάφο του.

Επίλεξε ένα για να τιμήσεις τον Φλόδημο! Ζωγράφισε ή περιγράψε το:

Ο συντηρητής αναλαμβάνει τη συντήρηση του αγγείου κάτω. Ποια είναι η κατάσταση διατήρησής του:



Βάλτε ✓ στις επιλογές σου:

- α) Σπασμένο και συγκολλημένο
- β) Φθαρμένο - Ξεθωριασμένο
- γ) Ραγισμένο



Ο οστεοανθρωπολόγος μελετά τα οστά του Φιλόδημου και σε ενημερώνει για την κατάσταση της υγείας του.
(Δες την πινακίδα με τις πληροφορίες)

Ασθένεια οστών:

.....

Ασθένεια δοντιών:

.....

Ο Φιλόδημος ζει στη δημοκρατική Αθήνα του Περικλή, τον 5^ο αι.Χ. Είναι πολύ τυχερός! Έχει ίσα δικαιώματα με όλους. Λέει ελεύθερα τη γνώμη του. Βλέπει σπουδαία δημόσια κτίρια και όμορφα αγάλματα. Καμαρώνει την Ακρόπολη! Απολαμβάνει τις παραστάσεις στο θέατρο. Συζητά με φιλόσοφους στην Αγορά...

Σήμερα ο Φιλόδημος παρακολουθεί έναν μουσικό διαγωνισμό στο Ωδείο του Περικλή συμμετέχοντας στη μεγάλη γιορτή των Παναθηναίων.

Στην προθήκη 113 βρες το αγγείο αρ.18 με την παράσταση της απονομής των βραβείων και αναγνώρισε το μουσικό όργανο που διαγωνίστηκε ο νικητής.

Ζωγράφισέ το ή περίγραψέ το:

ΟΜΑΔΑ 2

Αρχαιολόγοι-Μουσειολόγοι Τ 35-Τ 37

Οι δύο Αθηναίοι πολίτες, ο **Αριστόβουλος** και ο **Φλόδημος** που βρέθηκαν στους τάφους Τ35 και Τ37 μεταφέρονται στο Μουσείο στο τέλος του 19^{ου} αιώνα...

Η αποστολή της ομάδας σου είναι:

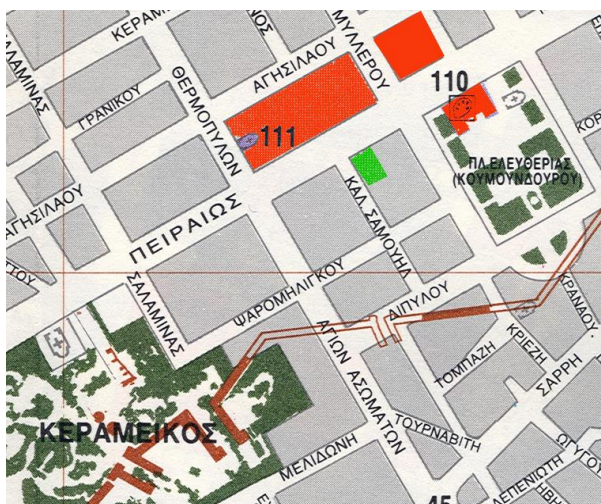
είσαι αρχαιολόγος - μουσειολόγος και θέλεις να βελτιώσεις την έκθεση του Μουσείου. Τοποθετείς τους τάφους Τ35 και Τ 37 στην αίθουσα 55 της Συλλογής των Αγγείων.

Συγκέντρωσε τις απαραίτητες πληροφορίες.

Τι τίτλο δίνεις στην ενότητα με τους δύο αρχαίους τάφους;

.....

Πιστεύεις ότι οι επισκέπτες θέλουν να μάθουν που βρέθηκαν οι τάφοι.



(Συμβουλέψου την πινακίδα!)

Εντόπισε την περιοχή που βρέθηκαν στον σημερινό χάρτη δίπλα. Δείξε την με ένα βέλος.

Ποιες πληροφορίες δίνεις για τον Αριστόβουλο;

Μπορείς να χρησιμοποιήσεις ορισμένες από τις παρακάτω λέξεις κλειδιά και να γράψεις μία σύντομη λεζάντα:

50 ετών, 1,70μ. ύψος, 9 αγγεία, μαρμάρινη σαρκοφάγος, άνδρας, οστεοαρθρίτιδα, πέθανε το 460-450π.Χ., σπονδυλική στήλη, δόντια.

.....

.....

.....

.....

.....

Οι λεζάντες των αγγείων του Αριστόβουλου μπερδεύονται!
Βρες τις σωστές και αντιστοίχισε τα νούμερα με τα γράμματα.



1	2
α	β



- α. Ερυθρόμορφη λήκυθος με φτερωτή Νίκη που πετά κρατώντας μία ταινία
β. Λήκυθος με διακόσμηση φυτού (κισσός) με φύλλα σε σχήμα καρδιάς

Συνεργάζεσαι με τον συντηρητή για την τοποθέτηση του Φιλόδημου στο εσωτερικό της προθήκης 112 στην έκθεση.

Τι χρειάζεσαι; Υπογράμμισε τις επιλογές σου!

Ειδικό χώμα Γάντια Πέτρες Εργάτες Κόλλα
Ποδιά Ψαλίδι Τζάμι Αρχιτέκτονας
Βούρτσα Καπέλο Ξύλα Αγγεία Σκελετός

Τι σχέση μπορεί να έχει ο Αριστόβουλος και ο Φιλόδημος; Κύκλωσε την επιλογή σου:

- α. φιλική β. συγγενική γ. δούλευαν μαζί δ. άλλη.....

Το βράδυ οι δύο άνδρες οργανώνουν ένα συμπόσιο, δηλαδή μια γιορτή για άνδρες, στο ωραιότερο δωμάτιο του σπιτιού τους, τον ανδρώννα. Ακούν μουσική από επαγγελματίες γυναίκες μουσικούς, τρώνε, πίνουν, συζητούν και διασκεδάζουν...

Στην προθήκη 117 δες τα αγγεία (αρ.8-10) με παράσταση συμποσίου.

Τώρα διάλεξε τα αγγεία που θα μπορούσαν να χρησιμοποιήσουν στο συμπόσιό τους ο Αριστόβουλος και ο Φιλόδημος.

Ζωγράφισε ή περιγράψε τα:

[Empty dashed box for drawing or description]

Ο Αθηναίος πολίτης που ονομάσαμε **Αριστόβουλο** και βρέθηκε στον Τάφο 35, είναι ψηλός γύρω στα 1,70μ. και πεθαίνει σε ηλικία περίπου 50 ετών. Έχει γεννηθεί πριν από τον Φλόδημο.

Η αποστολή της ομάδας σου είναι:

είσαι ο αρχαιολόγος που ανακαλύπτει τον Τάφο 35 (με τον **Αριστόβουλο**) και προσπαθείς να συγκεντρώσεις τις απαραίτητες πληροφορίες.

Στην αίθουσα 55, **προθήκη (βιτρίνα) 111** σε βοηθούν η πινακίδα και η αναπαράσταση του τάφου.



Δες τα κτερίσματα (δώρα) του Αριστόβουλου και γράψε τις παρατηρήσεις σου:

α) Σε ποια σημεία είναι τοποθετημένα;

.....

β) Από τι υλικό είναι φτιαγμένα;

.....

γ) Τα αναγνωρίζεις;

.....

**Ποιοι πιστεύεις ότι τοποθετούν τα κτερίσματα στον Αριστόβουλο;
Κύκλωσε την επιλογή σου και δικαιόγησέ την:**

Οι φίλοι

Οι συγγενείς

Οι συμπολεμιστές του

Τα φιλόλιγνα αγγεία με το λευκό χρώμα στο σώμα τους ονομάζονται **λευκές λήκυθοι**. Αυτά είναι φτιαγμένα για να συνοδεύσουν τους νεκρούς και στο εσωτερικό τους έχουν ένα πολύ μικρό δοχείο που περιέχει ένα υγρό.

Ποιο πιστεύεις ότι είναι αυτό το υγρό και σε τι χρησιμεύει;

.....
.....

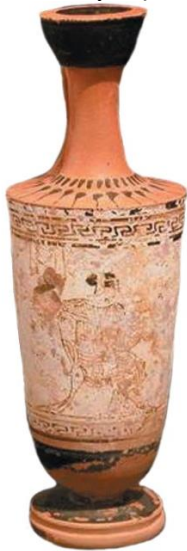
**Παρατήρησε τις παραστάσεις (ζωγραφιές) στις λευκές ληκύθους της προθήκης 102. Με τι νομίζεις ότι έχουν σχέση τα θέματά τους;
Κύκλωσε την επιλογή σου:**

α. με τον θάνατο

β. με στιγμές από τη ζωή του νεκρού

δ. με ζωγραφιές που άρεσαν στον Ζωγράφο

Ο συντηρητής που συντηρεί το αγγείο της εικόνας σου αναφέρει ότι αυτό έχει πρόβλημα. Ποιο είναι; Βάλε X στο κατάλληλο κουτάκι:



Ξεθωριασμένο

Σπασμένο

Ελλιπές

Ο οστεοανθρωπολόγος που μελετά τα οστά του Αριστόβουλου, θεωρεί ότι η σπονδυλική του στήλη μοιάζει με «λειωμένο κερά».
(Σε βοηθά η πινακίδα!)

Τι πρόβλημα έχουν τα δόντια του;.....

Πότε χρονολογείται ο τάφος του Αριστόβουλου;

Ο Αριστόβουλος ζει την εποχή των Περσικών πολέμων...
Πολεμά γενναία στη ναυμαχία της Σαλαμίνας το 480 π.Χ. υπερασπίζοντας
την πατρίδα του και τηρώντας τον όρκο που είχε δώσει όταν ήταν έφηβος!

Πήγαινε στην προθήκη 109, δες την παράσταση του αγγείου αρ.1818 και
διάλεξε τα όπλα του Αριστόβουλου. Ζωγράφισε ή περιγράψε τα:

Εθνικό Αρχαιολογικό Μουσείο
Ιδέα- Σχεδιασμός-Κείμενα: Μαρία Σελέκου, Δρ Αρχαιολόγος
Επιμέλεια: Ευάγγελος Βιβλιοδέτης, Δρ Αρχαιολόγος, Δρ Μ.Σελέκου
Καλλιτεχνική επιμέλεια: Νεκταρία Ρουμेलιώτη, Π.Ε. Εικαστικός

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΟΜΑΔΑ 1:

- 16 κτερίσματα
- Πηλός
- Αγγεία
- Τα χρώματα που χρησιμοποίησε ήταν: κόκκινο, κεραμιδί, μπλε, γαλάζιο, μαύρο, κίτρινο, λευκό
- Ελεύθερα επιλέγουν δώρα-προσφορές που αναγνωρίζουν, όπως ταινίες (κορδέλες), διάφορα αγγεία (όπως, *πλημμοχόη*), δίσκος με προσφορές, τετράγωνα κουτιά, κ.ά.
- α) Το αγγείο είναι σπασμένο και συγκολλημένο, αλλά και β) φθαρμένο-ξεθωριασμένο
- Ασθένεια οστών: οστεοαθρίτιδα
- Ασθένεια δοντιών: τρυγία
- Το μουσικό όργανο είναι η κιθάρα

ΟΜΑΔΑ 2:

- Ελεύθερα επιλέγουν έναν τίτλο.
- Είναι το πράσινο μικρό ορθογώνιο στην οδό Πειραιώς και συγκεκριμένα στο οικοδομικό τετράγωνο μεταξύ των οδών Σαμουήλ Καλογήρου και Ψαρομηλίγκου.
- Ελεύθερα σχηματίζουν τη λεζάντα με όσες πληροφορίες θέλουν
- 1-β και 2-α
- Ειδικό χρώμα, γάντια, εργατές, ποδιά, τζάμι, αρχιτέκτονας, βούρτσα, αγγεία, σκελετός
- β. συγγενική (*για υπόθεση είναι ότι ο Αριστόβουλος του Τάφου 35 είναι ο πατέρας του Φιλόδημου του Τάφου 37*)
- Ελεύθερα επιλέγουν όποια αγγεία θέλουν, όπως κύλικα, οinoχόη, κρατήρα, υδρία, κ.ά.

ΟΜΑΔΑ 3:

- Είναι τοποθετημένα κατά μήκος των χεριών και των ποδιών του
- Είναι φτιαγμένα από πηλό
- Είναι αγγεία
- Οι συγγενείς του, ως δείγμα φροντίδας στο πρόσωπο του νεκρού
- Περιείχαν αρωματικά έλαια και χρησίμευαν για να αρωματίσουν το νεκρό σώμα
- α. με τον θάνατο
- Ξεθωριασμένο
- Απώλεια δοντιών, τρυγία και απόστημα
- Χρονολογείται το 460-450 π.Χ.
- Ελεύθερα επιλέγουν τα όπλα που αναγνωρίζουν, όπως κράνος, ασπίδα, δόρυ.